

بسم الله الرحمن الرحيم

چه می شود بعضی از اساتید اخلاق و عارف مسلکان در بزنگاه ها دچار لغزش می شوند ؟ چه می شود آنها که خود را مرتبط با امام زمان (عج) می دانند ، در مقابل نائب امام زمان(عج) می ایستند؟ چه می شود آنها که

در نمازشان حالات معنوی خاصی داشتند ، تا حدی که از خوف الهی خشکشان می زد ؛ در فتنه ۸۸ به بهانه اینکه ما در حکومت طاغوت نخواهیم ماند ، ایران اسلامی را ترک کرده و به فلان کشور هجرت می کردند؟ ریشه این تعارض ها کجاست ؟ آیا معرفت شهودی صد در صد صحیح و یقین آور است ؟

حضرت آیت الله جوادی آملی در کتاب " تبیین براهین اثبات خدا " شهود را به دو قسم کلی تقسیم کرده اند. آن شهودی که محل بحث ماست در لسان استاد جوادی آملی ، شهودی است که از جنس مفاهیم است ؛ محدود است و در معرض تبدیل و تغییر می باشد . در این نوع شهود نفسانیات ، قوه واهمه و ابلیس می توانند تصرف کنند .

در این نوع نگرش به شهود تمییز الهی بودن یا نفسانی و شیطانی بودن معرفت شهودی بسیار دشوار است. هم تمایلات درونی انسان و نفسانیات او می تواند موجب ایجاد شهودی در انسان شود (همان چیزی که در کتب تجربه دینی و تعبیر خواب روانشناسانی چون فروید و یونگ و جیمز می بینیم) و هم شیطان می تواند موجب ایجاد شهودی در فرد شود « ان الشیاطین لیوحون الی اولیائهم- انعام ۱۲۱ » و یا می تواند مشهود الهی را تزئین و تغییر دهد. بعبارت دیگر او هم می تواند مستقلا وسوسه های شیطانی بسوی انسان گسیل دارد و هم می تواند با تغییر و تبدل شهود الهی در نظر انسان ، آنها را در نظرش متفاوت جلوه دهد. پس معرفت شهودی در معرض تغییر و تبدل بوسیله نفسانیات و ابلیس است .

حال که چنین است از کجا معلوم آنچه آن عارف شهود کرده است ، الهی باشد ؟ شاید سالها تحت تاثیر شهود شیطانی بوده است و در اثر ارتباط با او حتی قدرتی ماورایی نیز بدست آورده باشد . چه بسا خود نیز سالها در این جهل مرکب بوده باشد که معرفتش معرفت الهی است و نمی دانسته تحت تاثیر شیطان بوده است . لذا مساله معرفت شهودی بسیار حساس است . ما منکر معرفت شهودی حقیقی و الهی نمی شویم و آن را یکی از راه های کشف حقیقت می دانیم ولی باید دانست و توجه نمود این نوع از معرفت بسیار در معرض تغییر و دگرگونی است .

خب حالا ممکن است کسی این استدلال را بپذیرد و بگوید قبول دارم که شیطان و نفسانیات می توانند در شهود انسان موثر واقع شوند ولی بعضی از این عرفا با

شخص امام زمان(عج) مرتبند و از شخص ایشان دستوراتی را می گیرند و در روایات داریم که شیطان به شکل ائمه اطهار(ع) نمی تواند متمثل شود ، پس آنچه این افراد میگویند جز واقعیت چیزی نمی تواند باشد .

پاسخ ما اینست که درست است شیطان در قالب آن ذوات مقدسه نمی تواند درآید ولی از کجا معلوم که او به شکل انسانی نورانی درنیاید و خود را به دروغ امام زمان(عج) جا نزند ! مساله اینست که از کجا بدانیم آن فردی که در شهود بر ما رخ می نمایاند ، از حضرات معصومین است؟! چطور است که در عالم مادی کسانی توانستند به دروغ ادعای رسالت و امامت کنند و خود را به جای آنها معرفی کردند و موعظه گری ها کردند اما در عالم شهود این کار ممتنع و غیر قابل امکان باشد !

حاصل بحث اینکه معرفت شهودی بسیار رهزن است و در عمل بدان باید بسیار احتیاط کرد . در انتخاب استاد اخلاق باید بسیار دقت کرد . ممکن است کسی سالهای سال دیگران را به راهی دعوت نماید و حال آنکه خود تحت ولایت ابلیس باشد .

فاستعذ بالله ...

به قلم : علی مهرگان